

เทศน์เช้า วันที่ ๘ เมษายน ๒๕๕๕

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เวลาเราฟังเทศน์กันเราอยากมีความเข้าใจ แต่เวลาความเข้าใจ เห็นใหม่ เวลาเราฟังเทศน์ เราคิดเรื่องอื่น พอคิดเรื่องอื่น ความคิดนี้จิตมันเสวยกับความคิดอันนั้น ไอ้เทศน์มาก็ตกอยู่ข้างนอก แต่ถ้าตั้งใจฟังเทศน์นั้นก็เข้าถึงใจเลย ถ้าเข้าถึงใจ เห็นใหม่ คุณิเวลาจิตเรานี้เรามีความศรัทธา มีความเชื่อมั่นของเรา เวลาเทศน์เข้ามามันสะดุ้ง ขนลุกเลย นี่เวลามันสะดุ้ง มันขนลุกเลย เพราะจิตใจมันเป็นความจริง

ฉะนั้น เวลาฟังเทศน์ ถ้าจิตใจมันเข้าถึง ถ้าเข้าไม่ถึงมันตกอยู่ข้างนอก นี่หลวงตาเวลา ท่านมางานที่กรุงเทพฯ ท่านเอ็ดเอาใจ มางานศพ นิมนต์พระมาเทศน์ ไอ้คนมางานก็เทศน์แข่งกับพระ คุณกันจ้อเลย แล้วนิมนต์มาทำไม ? นิมนต์มาทำไม ? นิมนต์มานะคุณกันจ้อเลย แล้วนิมนต์มาฟังเทศน์ก็เป็นพิธีไป

ดอกไม้หลากสีนะ เวลาเรามีแจกันนี้ดอกไม้หลากสี มันจะมีความสวยงามของมัน นี่เวลาของเราถ้าดอกไม้สีเดียวกันล่ะ ? เวลาเราประพฤติปฏิบัติกันนี้สัปปายะ ๔ หมู่คณะเป็นสัปปายะ ถ้าหมู่คณะเป็นสัปปายะนี่นะ เวลาประพฤติปฏิบัติมันทำด้วยความเป็นเอกภาพ มันมีความมองออกกล้าหาญ แต่ถ้าหมู่คณะไม่เป็นสัปปายะนะ ดอกไม้หลากสี คือความคิดมันแตกต่างหลากหลาย พอแตกต่างหลากหลาย เราจะปฏิบัติเราก็ต้องคูทิสคุณเหมือนกัน คูทิสคุณเพราะมันสะท้อนกัน

เราเดินจงกรม นั่งสมาธิ เราทำของเราตั้งนานนะ เวลาจิตมันจะเป็นไป เสียงนั้นกระทบ เสียงนี้กระทบมันออกหมด แล้วเสียงกระทบนะ แล้วพอมันมีสิ่งใดกระทบมา จิตใจมันไม่เป็นเอกภาพ คือมันแฉลบอยู่เรื่อย มันจะคิดแต่เรื่องนั้น แต่ถ้าจิตใจมันดี นี่มันไม่มีเรื่องอะไรให้อ่าง ให้กิเลสมันอ้างว่าไอ้นั้นมีไอ้นั้น ไอ้นี้มีไอ้นี้ มันอ้างไม่ได้ ถ้าอ้างไม่ได้นะ เอ็งก็ต้องพุทโธชัด ๆ เอ็งต้องใช้ปัญญาอบรมสมาธิให้ดี ๆ เอ็งทำเพื่อเอ็งไป

ถ้าดอกไม้หลากหลายสีมันมีความคิดแตกต่าง ถ้าดอกไม้สีเดียวกันล่ะ เห็นไหม ดอกไม้สีเดียวกัน ลับปายะเดียวกัน นี่เวลาเราเกิดมา ดอกไม้ในแจกันเดียวกัน ถือพรหมจรรย์ไง ถ้าเรามีดอกเดียวกัน ดอกไม้ดอกนั้นมันเกิดมาจากไหน ? ดอกไม้ดอกนั้นก็เกิดมาจากต้นไม้ เกิดมารากรากเหง้าของมัน คนเราไม่มีครอบครัวไม่ได้หรอก ก็มีพ่อแม่มาทั้งนั้นนะ นี่เราก็กเกิดมาจากพ่อจากแม่ แต่ถ้าเราถือพรหมจรรย์เราอยู่ของเราคนเดียว แต่ถ้าเราอยู่ในครอบครัวล่ะ นี่ดอกไม้หลากหลายสี

ดอกไม้หลากหลายสี เวลาดอกไม้มันนะ ดอกไม้สวยงามมีกลิ่นหอม ดอกไม้ขี้เหร่แต่กลิ่นดี กับดอกไม้ที่เป็นดอกไม้สวยงามแต่กลิ่นเหม็น เห็นไหม เวลามันคละเคล้ากัน กลิ่นของมันก็คือความรู้สึกนึกคิดของคน แต่เวลารูปร่างลักษณะมันก็คือดอกดอกนั้นนะ เราจะไม่ได้ตั้งใจเราหรอก สิ่งที่เราได้ตั้งใจเรา เห็นไหม ถ้าเราคิดได้ เราก็ออยากให้ลูกเราหลานเราเป็นคนดี เป็นสมความปรารถนาทั้งนั้นนะ แต่มันสมความปรารถนาใหม่ละ

บางทีนะมันเลยความคาดหมายไปอีก นี้อภินิหารบุตร บุตรที่ดีกว่าพ่อกว่าแม่ แต่บุตรที่เสมอพ่อเสมอแม่ บุตรที่เอาตัวรอดได้เราก็อพอใจแล้วแหละ พ่อแม่ไม่ต้องการสิ่งใดทั้งนั้น ต้องการให้ลูกของเรามีความสุข มีความร่มเย็นเป็นสุขก็พอแล้ว ขอให้ลูกเราอยู่ได้ในสังคม มีความร่มเย็นเป็นสุขนะพ่อแม่พอใจแล้ว สิ่งที่เขาจะชวนชวายเป็นเขา ทำของเขา นั่นเป็นผลที่เขาจะทำของเขาได้ ฉะนั้น เราเลี้ยงดู เห็นไหม ความเลี้ยงดู เราเลี้ยงดูของเรา มา เราดูแลของเรา มา เราดูแลมันก็สายบุญสายกรรมนะ

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเสวยชาติเป็นพระเวสสันดร ชูชกมาขอกัณหา ซาลีนี้ โดยทางสังคมบอกว่า “นี่เห็นแก่ตัว ๆ ทำไมไม่ให้ตัวเองไปกับเขาละ ทำไมให้กัณหา ซาลีไป ทำไมพระเวสสันดรไม่สละตัวเองไป”

ก็เขาไม่ขอ เขาขอพระเวสสันดรไปจะดีกว่าใช่ไหม แต่เขาขอกัณหา ซาลี เขาขอลูก เห็นไหม ถ้าขอลูก คนที่รักมาก เวลาความรู้สึกมากมันสะท้อนใจมากกว่านะ ที่นี้ความสะท้อนใจมากกว่า ให้ไปโดยไม่เสียกิริยา เวลาชูชกได้กัณหา ซาลีไปติดต่อหน้า พระเวสสันดรซักพระบรรทัดเลยนะ แต่สติมันตามมา...วางไว้

ตรงนี้เวลามาเกิดเป็นเจ้าชายสิทธัตถะ เวลาออกประพฤติปฏิบัติไป ออกประพฤติปฏิบัติมันจะมีตรงนี้ คือจิตใจเราไม่ราบเรียบ เราควบคุม นี่พันธุกรรมของใจ ถ้าพันธุกรรมของใคร ใครสร้างพันธุกรรมอันนั้นมา ใครดูแลอันนั้นมา เวลาไปข้างหน้ามันจะมีประโยชน์ มันจะให้กุศลไป

แต่ถ้าพันธุกรรม เห็นใหม่ ดูพันธุกรรมสิ เราคิดอะไรเราก็อยากจะไปรีบ คิดให้ตลอดรอดฝั่ง คิดให้มันผ่านพ้นไป บางทีก็ไป บางทีก็ไม่ไป มันไม่ไปเพราะอะไรล่ะ มันไม่ไปเพราะอะไร มันไม่ไป นี่มันมีสิ่งใดกางกั้นในหัวใจของเรา

ฉะนั้น ถ้าเรามาทำความเข้าใจของใจซะ เวลาเราเป็นนักเรียนนะ เรามีการศึกษา เราทำหน้าที่การงาน ถ้ามันเครียดจัด แต่โลกคิดตรงข้ามกับธรรม ตรงข้ามว่างานเราทำมุนานะขนาดนี้ เราทำขนาดนี้ แล้วยิ่งไปทำความเข้าใจแล้วเมื่อไรงานจะเสร็จ แต่ถ้าเราทำความเข้าใจแล้วกลับมาทำนะ งานเดี๋ยวก็เสร็จ งานมันทำของมันไปได้ ถ้าเราเครียด เราทำนี่งานมันเสียหายด้วย นี่พูดถึงโลกกับธรรมมองแตกต่างกัน

ถ้าดอกไม้มันหลากสี เราจำเป็นต้องอยู่ในแจกันนั้น เราเกิดมาในสังคม เราปฏิเสธไม่ได้หรอก เราเกิดมาเป็นมนุษย์ เห็นใหม่ มนุษย์เป็นสัตว์สังคม เราปฏิเสธสังคมไม่ได้ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศน์ไว้ในธรรมนะ มนุษย์โง่กว่าสัตว์ เวลาสัตว์นะ โดยธรรมชาติของมัน นกกา มันจะบินของมันไปตามธรรมชาติของมัน มันอยู่ของมันโดยสัญชาตญาณของมัน มนุษย์เป็นสัตว์สังคม ต้องสร้างกฎหมาย ต้องสร้างกติกาสังคมขึ้นมา เหมือนกับสร้างกรุงขึ้นมา เป็นคนเขียนกติกามา แล้วเราก็ต้องอยู่ในกติกานั้นไง นี่โง่มนุษย์โง่กว่าสัตว์ตรงนี้

ทีนี้คำว่า “มนุษย์โง่กว่าสัตว์” นี้มองถึงความมีอิสรภาพนะ แต่ถ้าเรามองในทางโลก นี่โง่กว่าสัตว์ได้อย่างไร ? ฉลาดกว่า ช่างสารมันใหญ่โตขนาดไหนเราก็เอามาใช้งานได้ทั้งนั้นนะ นั่นพูดถึงเวลาปัญญา มันส่วนบุคคลไป

แต่เราอยู่ด้วยกันมันต้องมีกติกา พอมีกติกาขึ้นมา เห็นใหม่ คนที่ดี สุภาพบุรุษเขายอมรับสิ่งนั้น มันลึกรอนสิทธิของเราไป มีแต่คนพาล คนพาลมันจะเอารัดเอาเปรียบกัน กติกาขนาดไหน มันก็แก่ของมันไปทั้งนั้น เวลาแก่ไปสังคมก็สะท้อน ถ้าสังคมมันสะท้อน มันสะท้อนเพราะอะไรล่ะ

ฉะนั้น เวลาในธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า อเสวนา จ พาลานํ ปณฺหิตานญจ เสวนา เราจะไม่คบคนพาล จะคบบัณฑิต เราไม่คบคนพาล ถ้าคนพาลนะทำให้เดือดร้อนไปหมด นี่ในธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็เหมือนกัน บัณฑิตกลัวอะไร ? กลัวคนพาล พูตกันไม่รู้เรื่อง ถ้าคนคุยกันรู้เรื่อง เราคุยกันได้นะ แต่คนพาลนี่พูตกันไม่รู้เรื่อง นี่ไง อเสวนา จ พาลานํ ไม่คบคนพาล

แต่จิตใจของเราเวลากิเลสมันครอบงำ ความโทสะ โมหะมันครอบงำ นั่นก็พาล พาลเพราะอะไร เพราะมันจะดึงหัวใจเราไปตามอำนาจของมันไง นี่ถ้ามันคบคนพาลนะ เราโกรธเราก็ก๊วไปกับโกรธ โลกก็ไปกับโลก หลงก็ไปกับหลง เคยตัวมันนะ เราคุ้นเคย ถ้าคุ้นเคยนะ เราคุ้นชินไปแล้วจนถึงนั้นเป็นเรื่องปกติ

แต่ถ้าเราตื่นตัวตลอดเวลา มีสติปัญญานะ นี่แขกมาเยือนแล้ว ความโลภมาเยือน ความโกรธมาเยือน ความหลงมาเยือน ถ้ามันมาเยือนเราจะต้อนรับมันอย่างไร เราจะต้อนรับแขกที่มาเยือนเราอย่างไร

เราไม่คบคนพาล เราจะคบบัณฑิต เราคบบัณฑิตเราต้องการคนที่ดี เราต้องการเป็นบัณฑิต “คบบัณฑิต” เราคบบัณฑิตนะ คบบัณฑิตก็ต้องมีปัญญาความรู้ดี ถ้ามีปัญญาความรู้เห็นใหม่ มันรู้ทันใจ ความโลภมันโลภมาจากอะไร ความโกรธมันโกรธมาจากอะไร ความหลงมันหลงมาจากอะไร มีสติปัญญามันไล่เข้าไป มันไล่ละ อารมณ์นั้นแหละ

ถ้าเขาตื๋นนิทา เขาก็พูดมาตั้งแต่เมื่อวานแล้ว เราเพิ่งได้ยินวันนี้เอง เราก็ถูกลงไฟ ถ้าหลง หลงในเรื่องอะไรล่ะ หลงในเรื่องอะไร สิ่งนั้นมันมีเหตุมีผลไหม ถ้าไม่มีเหตุมีผลเราไปเชื่อเขาทำไม

นี่ถ้าโลกล่ะ เราได้มานะ เราได้ชีวิตนี้มา สิ่งที่เราได้ชีวิตนี้มา สุขภาพของเราดีขนาดนี้ ถ้าเรามีสุขภาพของเราดี เรามีความแข็งแรงของเราดี สิ่งนี้เราก็ได้ของเรามาแล้ว เราจะไปโลกเขาอะไร นักหนา โลกมันก็เป็นเรื่องของโลก

ถ้าเรารักษานะ นี่ถ้ามีสติปัญญา เราจะต้องรับแขกอย่างไร เราจะต้องรับแขกที่มาเยือนอย่างไร ถ้าเราต้อนรับแขกที่มาเยือน เราคบบัณฑิต บัณฑิตต้อนรับแขกจะทำให้ชีวิตเรานั้นคง ถ้าชีวิตเรานั้นคง เขาก็บอกว่า “นี่สิ่งที่เป็นธรรม ๆ เราจะไม่ทันโลก ๆ” ใครมันไม่ทันโลก

เวลาโลกเจริญ นี่เจริญวัตถุหรือมันเจริญศีลธรรมละ ถ้ามันเจริญด้วยหัวใจ เห็นไหม ถ้าคนเรามีศีลมีธรรมแล้วมันเจริญขึ้นมามันก็มั่นคง แล้วสังกรรมเย็นเป็นสุข แต่ถ้าวัตถุมันเจริญ แต่มีแต่การเบียดเบียนกัน มีแต่การทำลายกัน มันเจริญไปทำไม มันเจริญไปที่ไหน

วัตถุมันเจริญ แต่หัวใจมันเร่าร้อน หัวใจมันมีแต่ความทุกข์ มันเจริญไปทำไม แต่ถ้ามันเจริญไปแล้วมันเป็นสุข เพราะมันเจริญได้นะ เจริญได้จริง ๆ เจริญได้จริงเพราะอะไร เพราะถ้าคนมีบุญกุศล มันทำอะไรประสบความสำเร็จไปทั้งนั้น จับสิ่งใดจะได้แต่ผลประโยชน์ไปทั้งนั้น แต่ถ้าคนมันขาดตกบกพร่องมานะ จับสิ่งใดมีแต่ความผิดพลาดไปทั้งนั้น ถ้าคนเรามันประสบความสำเร็จมา วัตถุมันก็ต่อเจริญเป็นธรรมดา สิ่งนี้มันเป็นบุญกุศล

เวลาบุญ เห็นไหม จักรพรรดิ ขุนนางแก้ว ขุนพลแก้ว ขุนคลังแก้ว เรื่องนี้มันมีในพระไตรปิฎก จักรพรรดิเขาไม่เชื่อขุนคลังของเขาเลย ไปกลางแม่น้ำเลย “เอาทอง เอาทอง” ขุนคลังทำอะไรละ เอามือจุ่มน้ำไปยกขึ้นมาเป็นทองทั้งนั้นเลย นี่ขุนคลังแก้ว นี่จักรพรรดิมันมีมาด้วยบุญกุศล แต่ในสมัยปัจจุบันนี้มันมีมาด้วยเล่ห์กล น้อฉล หลอกหลวง

ฉะนั้น เราจะตั้งสติของเรา มีอยู่ในพระไตรปิฎก มีอยู่ในหลักเกณฑ์ แต่ความจริงมีหรือไม่มี ถ้าเป็นสมบัติของเรานะ เราปฏิเสธขนาดไหนมันก็เป็นของเรา แต่ถ้าไม่ใช่ของเรานะ เราอยากได้มันก็ไม่ใช่ของเราหรอก เขาจะเอาสิ่งนี้มาล่อ

“หลง” ถ้าเราหลงไปนะ สร้อยคอทองคำอยู่ในคอเราแท้ ๆ ถอดยื่นให้เขาไปเพราะอยากได้เส้นใหญ่ เพราะมันอยากโลก ถ้าคนไม่โลกจะไม่มีใครหลอก ไอ้ที่เขาหลอก ๆ เขาหลอกคนโลกนั่นแหละ อยากได้อะไรดี แต่ไม่เป็นความจริง ถ้าอยากได้อะไรดี เห็นไหม หน้าที่การงานเราก็ทำของเรา อยากภาวนา นี่เราอยากภาวนาของเรานะ ตั้งสติของเรา กำหนดคำบริกรรมของเรา ต้องมีคำบริกรรม เด็ก ถ้าไม่มีใครเลี้ยงโตไม่ได้ สัตว์บางชนิดพ่อแม่ไม่เลี้ยง มันโตขึ้นมาเอง เวลามันโตมาแล้วมันหากินได้เลย แต่มนุษย์โตขึ้นมา ถ้าพ่อแม่ไม่เลี้ยง ไม่มีคนเลี้ยงมันนะโตขึ้นมาไม่ได้

ฉะนั้น จิตมันเป็นนามธรรม มันเป็นความรู้สึกนึกคิด มันคิดร้อยแปดพันเก้าไป ถ้าปล่อยมันคิดมันก็คิดตามธรรมชาติของมันนั่นแหละ ทีนี้เราจะบังคับมันไง เราจะบังคับมันพุทโธ ๆ พุทโธคือพุทธานุสติ บังคับให้จิตนี้นึกพุทโธ ให้มันกินอาหาร ให้มันสวยพุทโธ ๆ ๆ เพราะพุทโธมันก็ไม่คิดแฉลบ ไม่คิดไปนอกเรื่อง ไม่คิดไปตามอำนาจของกิเลส มันบังคับให้มันคิดไง มันก็เติบโตขึ้นมา พอมันเติบโตขึ้นมากก็มีสติมีปัญญาขึ้นมา

เรารู้ได้ใหม่ว่าเป็นเรา ทุกคนมีสติปัญญาว่าเป็นเรา เราถ้าไม่รู้ว่าเป็นเรานี้เรามีสติใหม่ เราไม่รู้ตัวเราเอง เห็นใหม่ เรามา นั่งเหม่อ ๆ อยู่ “เอ๊ะ ! เราเป็นใคร ใครเป็นใคร งงอยู่นี้เป็นเราใหม่” แต่ถ้าเรารู้ว่าเป็นเรานะ ถ้าพุทโธ ๆ จิตมันเป็นสมาธิ มันมีสติปัญญาพร้อมนะ ใครต้องไปบอกมัน มันก็รู้ตัวมันเองนั่นนะ มันชัดเจนของมัน

แต่ “หลวงพ่อ ว่าง ๆ นี่มันอะไรคะ ว่าง ๆ นี้” มึงยังไม่รู้ตัวมึงเอง โอ๊ย ! กูก็งงนะ ถ้าเอ็งยังไม่รู้ตัวมึงเอง เป็นความจริงใหม่

เอ็งก็ต้องรู้ตัวเองก่อนสิ ถ้าเอ็งรู้ตัวเองนะ เอ็งรู้ตัวเองว่าเอ็งเป็นใคร เอ็งก็รู้ตัวเอง เอ็งมาถามว่า “หนูใครคะ หนูใครคะ” เออ ! ปฏิบัติกันอย่างนี้ เห็นใหม่ นี่มันไม่จริง

ถ้ามันจริง เอ็งเดินมาเอ็งก็รู้ว่าเอ็งเดินมา เอ็งเป็นใครเอ็งก็รู้ว่าเอ็งเป็นใคร ถ้าสัมมาสมาธิ ถ้ามันเป็นจริงของมัน เห็นใหม่ มันรู้ของมัน นี่ปัจจุตัง ของจริง ๆ ถ้ามันของไม่จริง โลกเป็นอย่างนั้นไป

ถึงว่าเราหลงไปกับเขา เพราะอะไร เพราะเรื่องของโลกเป็นของคู่ จริงคู่กับไม่จริง สุขคู่กับทุกข์ จริงคู่กับไม่จริง เราก็รู้ของเรา ต้องให้คนอื่นบอก เวลาคนอื่นบอกนี่นะ เวลามีศรัทธาความเชื่อแล้วเอามาพิสูจน์ เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนไว้ตลอดเวลา ยันไว้ตลอดเวลา “กาลามสูตร” อย่าเชื่อว่าเป็นอาจารย์เรา อย่าเชื่อว่ามันน่าฟัง อย่าเชื่อ ต้องพิสูจน์ก่อน ต้องทำให้ได้ขึ้นมาก่อน

แล้วพอได้ขึ้นมาแล้ว ธรรมสาธุชา เอตมมุงคฺลุมตฺตมฺ ะหว่างครูบาอาจารย์กับศิษย์เขาคุยกัน เขาคุยธรรมะตรงนี้ “จิตเป็นอย่างไร อ้าว ! สมาธิ สมาธิเป็นอย่างไร” เอ๋ปากมาก็รู้ หลวงตา ท่านพูดบ่อย เรื่องของสมาธินี้ใครหลอกเราไม่ได้ เพราะเราปฏิบัติของเราสมาธิก็คือสมาธิ ปัญญาก็คือปัญญา ถ้าสมาธิแล้วไม่เดินตามปัญญาก็คือสมาธิ แต่ถ้ามันออกเดินปัญญาไป นั่นนะ มรรคมันก้าวเดินแล้ว

ถ้ามรรคมันก้าวเดิน ถ้าไม่มีมรรคญาณ ไม่มีธรรมจักร มันฆ่ากิเลสไม่ได้ แล้วถ้าไม่มีมรรคคนเราไม่มีเงินซื้อของไม่ได้ คนไม่มีเงินก็เชื่อเขาไปด้วยเครดิต ถ้าเชื่อด้วยเครดิตชาติหน้าก็โดนซาร์จไปอีกสองเท่า มาคิดคอก แต่ถ้ามันมีปัญญาของมัน มีมรรคญาณของมัน เห็นใหม่ ธรรมะจะเกิดเกิดอย่างนี้

ถ้าไม่มีกรรมจักร จักรไม่เคลื่อน ปัญญาไม่เคลื่อน กาวนาไม่เป็น กรรมไม่มี กรรมมีก็คือ กรรมจำ คือกรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นกรรมะสาธาณะ ไม่ใช่กรรมของบุคคล ไม่ใช่กรรมของใจดวงนั้น ถ้าใจดวงนั้น ใจดวงนั้นจะเป็นขึ้นมา ใจดวงนั้นมีสติมีปัญญาขึ้นมา แล้วกรรมจักรมันเกิด อ้าปากมันก็ต้องรู้ กาวนามยปัญญาเป็นอย่างไร ถ้าไม่มีกาวนามยปัญญา ไม่มีโศดาปัตติมรรค โศดาปัตติผลเกิดขึ้นมาไม่ได้

ถ้าเป็นปุถุชน เห็นไหม ปุถุชนทำสมาธิไม่ได้ เวลาเราทำสมาธิ เรามั่นคง เป็นอจลศรัทธา เขาเรียกว่า “กัลยาณปุถุชน” เป็นปุถุชนแต่ควบคุมใจได้ นี่กัลยาณปุถุชน แล้วกัลยาณปุถุชน ถ้าเป็น สัมมาสมาธิ ถ้าไม่ออกพิจารณากาย เวทนา จิต ธรรม ไม่ออกเห็นสติปัญญา ๔ ธรรมะไม่เกิด หรอก อยู่อย่างนั้นนะ อยู่อย่างนั้น เห็นไหม นี่เขาเรียกว่า “ติดอยู่อย่างนั้น” ฤทธิชีไพรก็อยู่อย่างนั้น

แต่ถ้ากรรมมันเกิด ปัญญามันพุ่งออกไปนะ มันเจาะฟองไข่ออกไป มันจะออกเป็นตัวไก่ ออกมา มันจะเจาะฟองไข่ออกมา มันจะเจาะฟองอวิชชาออกมา มันจะเจาะมาด้วยอะไร

ถ้าไม่เป็นก็นี้ไง “ว่าง ๆ ว่างคะ ๆ” ว่างๆ มันไม่มีเหตุมีผลอะไรเลย แต่เราบอกว่า “กรรมะ เป็นความว่าง กรรมะเป็นการปล่อยวาง เราก็กว้าง” ก็ขี้ลอยน้ำ ไขมันก็ลอยไปตามน้ำ แล้วแต่น้ำจะ พัดมันไป ชีวิตจะเป็นอย่างนั้นไหม ปฏิบัติจะเอาอย่างนั้นหรือ

ชีวิตของเรา เราเกิดมานี้กิเลสมันพัดเรามา เราถึงได้มาเกิดกับพ่อกับแม่ กิเลสมันพัดเรามา อวิชชามันพัดเรามา แล้วถ้าปัจจุบันนี้เรามีสติมีปัญญา เราจะลืมตาของเรา ใครจะพัดอย่างไรเราก็มี หางเสือ วัฏฏะมันพัดเราไป เราจะมีสติปัญญาคควบคุมจิตของเรา เราจะเอาเรื่องนี้ไปในอำนาจของเรา ไม่ให้กิเลสมันพัดไปทำเดี๋ยว มันถึงต้องเกิดอีก มันก็ต้องมีสติปัญญาเพื่อจะบังคับให้จิตใจเรา เกิดในสิ่งที่ดี

แล้วถ้ามีสติปัญญาขึ้นมาะ มันจะบอกเรื่อกูนี่กูจะทำลายหมดเลย ไม่มีเรือ ไม่มีสิ่งใดที่ เคลื่อนไปในน้ำนั้น ถ้ามีสิ่งใดเคลื่อนไปในน้ำนั้น อะไรมันจะเกิดอีก ในเมื่อมันไม่มีเหตุ มันไม่มีภาว สวะ ไม่มีภพ ไม่มีสถานที่ ไม่มีใครเป็นเจ้าของ มันจะไปเกิดที่ไหน ? นี่ไงถ้าเราทำของเรา มันจะรู้ เป็นขั้นเป็นตอนของมันขึ้นไปนะ มันจะเป็นความจริงของเราขึ้นมาถ้าเราปฏิบัติให้มันเป็นความจริง

“ดอกไม้หัลลาคี” เราอยู่ในสังคมเราก็ต้องมีสติปัญญาของเรา เราอยู่กับโลกโดยไม่ติดโลก ถ้าเขาจะติฉินนินทาด้วยความไม่จริง เราก็ต้องมีสติปัญญา มีหลักมีเกณฑ์ของเรา แต่ถ้าเขาพูดแล้ว มันเป็นเหตุเป็นผล เป็นสิ่งที่ประโยชน์ เราก็ควรเอามาเป็นประโยชน์ สิ่งนี้มันเอามาเป็นประโยชน์ได้ถ้าผู้มีปัญญา บางอย่างมันเป็นประโยชน์กับเรา มันเป็นกระจกส่องเราเห็นว่าเราทำถูก ทำผิด เห็นไหม แต่ถ้ามันเป็นการติฉินนินทาโดยไม่มีเหตุมีผล กระจกนั้นมันหลอก กระจกนั้นมันเห็นภาพไม่ชัด เราไม่ต้องไปดูมัน ถ้ากระจกไหนมันดี เห็นไหม นักปราชญ์ที่เขาคอยบอก คอยเตือนเรา ครูบาอาจารย์ที่ดีเราก็เอามาเป็นคตติของเรา

“ดอกไม้หัลลาคี” ถ้าเราอยู่ในกลุ่มชน ในความจริตนิสัยเดียวกัน ดอกไม้ชนิดเดียวกัน อยู่ในแจกันเดียวกันมันก็ยิ่งรื่นรมย์ ยิ่งมีความสงบระงับ ยิ่งมีความดีงามของเรา ถ้าเป็นดอกไม้ดอกเดียวในแจกัน เห็นไหม เราถือพรหมจรรย์ของเรา เรารักษาศีลของเรา เราดูแลตัวของเรา ถ้าเราดูแลตัวของเราได้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ในป่าพระองค์เดียว เป็นอาจารย์ของ เทวดา หมูสัตว์ทั้งหลาย ของเทวดา อินทร์ พรหม มนุษย์ สัตว์เดรัจฉาน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ในป่าพระองค์เดียว

เราประพฤติปฏิบัติของเรา ถ้าจิตใจของเราเป็นธรรมนะ เรายกขาใช้ของเรา รักษาโรคของเราได้แล้ว เรายังเป็นที่พึ่งอาศัย ถ้าเขาสนใจ เขาอยากรู้ อยากเห็น เขาขอคำแนะนำ เราจะแนะนำเขาได้

ถ้าเขาไม่อยากจะรู้ อยากเห็น เขามีทิฏฐิมานะว่าเขาเหนือฟ้า มันก็เรื่องของเขา มันเป็นเรื่องกรรมของสัตว์ กรรมของสัตว์ ดอกไม้หัลลาคีใครจะไปบังคับมันไม่ได้หรอก เว้นไว้แต่มันสำนึกของมันเอง มันมีสติปัญญาสำนึกของมันเอง แล้วมันจะเลือกของมันเองว่าอะไรผิด อะไรถูก เอวัง